

III. A Diagnózis – kitörési lehetőségek

Tartalomjegyzék a III. fejezethez

BEVEZETÉS	13
1 FÓKUSZ: A TÁRSADALOM LELKI EGYENSÚLYA	14
Hiteles célok, új Fejlesztési Program, pozitív kommunikáció	14
2 FÓKUSZ: A TÁRSADALOM FIZIKAI EGYENSÚLYA	18
Humán szolgáltatások és fenntartható környezet fejlesztése	18
Foglalkoztatás komplex kezelése	18
2.1 AZ EMBERI TÉNYEZŐ FIZIKAI ÁLLAPOTA	18
2.2 A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK ÉS A TERÜLETI OPTIMALIZÁCIÓ	21
3 FÓKUSZ: A GAZDASÁGI KÖRNYEZET STABILITÁSA	24
Új Vállalkozásfejlesztési Program a gazdaság fejlesztéséért	24
4 FÓKUSZ: SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNYI KÖRNYEZET	27
Ügyfél-centrikus Szolgáltató állam fejlesztése	27

Bevezetés

Tanulmányunknak nem célja és nem is kerete, hogy átfogó társadalmi elemzést végezzen, ezt számos kutatóintézet, statisztikai elemző központ megteszi évről évre.

A célok, a megoldandó problémák sora szinte végtelen, hiszen minden társadalmi csoport, gazdasági érdekkör hosszan tudná sorolni „mit kellene javítani”. Célunk az „*aurea mediocritas*” (arany középút) megtalálása az ÚMFT általános céljai, valamint a Programokban megfogalmazott nehezen érthető és számasságában is kezelhetetlen célok között.

A MAPI a gazdasági és társadalmi élet, a közpolitika szereplőit, tudományos kutatókat kérdezett meg, sajtóelemzést és piackutatást végzett annak érdekében, hogy a saját gazdasági életéről alkotott elképzelését és a közgondolkodás által megfogalmazott javaslatokat rendszerezze és kezelhető, értelmezhető célrendszeré, kitörési lehetőségekké formálja.

A lenti fókuszok mintegy ***új rendező elvként szolgálhatnak a fejlesztéspolitika számára***, ezek részletes kidolgozása, új programokká formálása az elkövetkező hónapok kormányzati feladata lehet.

Vizsgálódásunkat a társadalom „működésének” 4 dimenziója mentén végezzük:¹

1. a társadalom lelki dimenziója: erkölcsi, szellemi szint,
2. az emberi, fizikai környezet: népesség, egészség(ügy), települési környezet,
3. a gazdasági erőforrások: vállalkozói szektor,
4. az intézményi környezet: az állami szolgáltatások, az állami intézmények.

---

¹ Forrás: dr. Bogár László: Újratervezés, gondolatok a magyar gazdaság felemelkedéséről

1 Fókusz: a társadalom lelki egyensúlya

Hiteles célok, új Fejlesztési Program, pozitív kommunikáció

A MAPI és a megkérdezettek szinte egybehangzó véleménye szerint hiányoznak a jól definiált és kommunikált célok. A politika az elmúlt években a konszenzuskeresés és konfliktuskerülés mentén alakította az ország sorsát.

Tanulmányunk témáját, az *ÚMFT-t tekintve: a fejlesztési terv céljai általánosak, gyakorlatilag bármely tagállam elmondhatja magáról, hogy a foglalkoztatást, a növekedést tartja első számú fejlesztési célnak.*

A programok szintjére érve már látunk konkrétabb célokat is, azonban **a programok szám szerinti 27 célja** még mindig túl általános és mind összefüggéseiben, mind tartalmában nehezen értelmezhető.

A programok „célközönsége”, az ügyfelek pedig már nem érzékelik a programok és célok közötti különbségeket, azok egymásra épülése, pontosabban sok esetben az egymásra épülés hiánya, az esetenként elaprózott pályázati struktúra gyakorlatilag sokak számára „befogadhatatlanná” tette az ország fejlesztési tervét. A megvalósítás – a konszenzuskeresés és konfliktuskerülés mentén – **az ország méretéhez mérten példátlan módon**

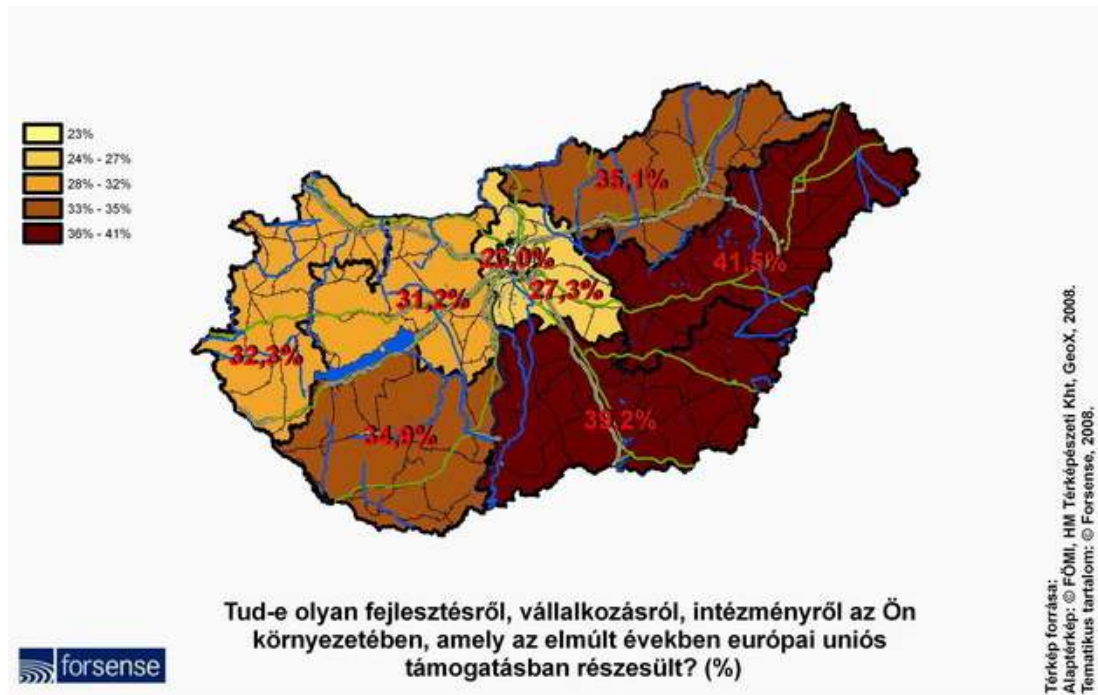
- ▼ **15 Operatív Program,**
- ▼ **7 Irányító Hatóság és**
- ▼ **16 Közreműködő Szervezet**

keretei között „bonyolódik”, amelyben teljes mértékben **keveredik**

- ▼ **az ágazati és regionális,**
- ▼ **a szakmai és ügyféloldali megközelítés.**

Regionális és ágazati tükörprogramok, többszörösen egymásra épülő, mesterségesen, programonként szétválasztott fejlesztési területek és pályázatokra „szakított” beruházási projektek a kedvezményezettek oldaláról nézve.

... nem csoda, ha virágzik a pályázatírói piac, ahol a pályázatírás sajnálatos módon sok esetben kimerül a programok és pályázatok részleges ismeretében, de projektmenedzsment, projektfejlesztés, projektkövetés és ügyfélmenedzsment már csak kevés esetben társul hozzá.

1. ábra

A Forsense Piac- és Közvélemény-kutató Intézet által végzett kutatás² alapján az állampolgárok nagy része – kétharmada – nem is hallott még ÚMFT-s fejlesztésekről.

Hogy lehet ez, amikor évente átlagosan több mint 1.000 milliárd forint áll rendelkezésre és költhető el az ország jobbítása érdekében, miközben évi több százmillió forintot költünk kommunikációra?

² <http://www.forsense.hu/?page=cikk&source=tarsadalom&id=28&p=1>

Erre többféle válasz adható:

1. Az elindult / megvalósult fejlesztések kommunikációja nem volt megfelelő, hiszen a kutatás időpontjában már meghaladtuk az arányos 1.000 milliárdos forráslekötést.
2. A programok egyáltalán nem értek el az emberekhez, nem érdekli őket vagy nem is értik miről van szó.

Sajnos egyik válasz sem túl biztató.

Különösen nem az, ha azt tekintjük, milyen nagy várakozások övezték az Európai Unió csatlakozásunkat, milyen ígéretet hangzottak el a csatlakozás előtt a 2004-es első Nemzeti Fejlesztési Terv kapcsán, majd az értékben többszörösét jelentő ÚMFT vonatkozásában.

Az állampolgárok folyamatosan csalódnak és csalódottak: az ország gazdasági adatai kapcsán is kérdések merülnek fel, nagy projektek (pl.: 4-es metró) költségei folyamatosan milliárdokkal nőnek, a hivatalos kommunikáció kizárólag output indikátorokban tud gondolkodni és sikeresen elköltött ezermilliárd forintokkal dobálózik, miközben az adatok alapján az átlagemberhez ebből nem jut el semmi.

A kommunikáció és az egész program végrehajtás alapvetően

- ▼ **mennyiségi (output) szemléletű:** minél több pályázat, minél több nyertes projekt, minél több lekötött / leszerződött / kifizetett forrás,
- ▼ **szabályosságra optimalizált:** a rendszerben meglévő kölcsönös bizalmatlanság nyomán koordinálatlan ellenőrzések tömege terheli az intézményrendszert és a kedvezményezetteket.

A foglalkoztatásról és a növekedésről vagy a programok 27 céljáról egyáltalán nem beszélünk.

A MAPI a megkérdezett szakértők és közszereplők véleménye alapján javasolja:

1. Kitorési lehetőség akció: új Fejlesztési Program

Egyértelmű – operatív programokon átnyúló – fejlesztéspolitikai célok, irányok kijelölése

2. Kitörési lehetőség akció: pozitív kommunikáció

Célok – és nem programok – mentén való érthető és hatékony hosszú távú, eredmény szemléletű és nem „output” jellegű kommunikáció

Nem szabad elfelejtenünk, hogy **2010-ben el kell indítani a 2014-2020-as EU tervezési ciklus előkészítését**. Az eddigi fejlesztési terveken csak úgy lehet túllépni, ha annak társadalmi elfogadottsága magas: ehhez már most el kell indítani azt az erős konfliktusokra épülő társadalmi párbeszédet, amelynek során

- ▼ először őszintén **tisztázni kell a valós gazdasági- társadalmi helyzetet,**
- ▼ majd egyetértésre kell jutni abban, **mi a teendő: ki, mit és hogyan kell, hogy tegyen** annak érdekében, hogy tartósan javuljon az ország helyzete.

Ez csak **megfelelően előkészített módszertan, az IT eszközökre épülő technológia, transzparens módon versenyző célok és főleg konfliktusokat kezelni képes politikai döntések révén** működhet.

Ennek érdekében javasolt az Operatív Programok végrehajtási szintű és kommunikációs szemléleti újrarahangolása az új fejlesztési irányok mentén.

Új Fejlesztési Programfüzetek és program csomagok összeállítását javasoljuk,

- ▼ amelyek ügyfél és pályázat szemléletben fűzik össze az elérhető forrásokat,
- ▼ amelyek lehetőleg egy intézményen keresztül egy eljárási rendszerben kerülnek lebonyolításra és
- ▼ egységes, eredmény és szakpolitikai szemléletű kommunikáció társul mellé.

2 Fókusz: a társadalom fizikai egyensúlya

Humán szolgáltatások és fenntartható környezet fejlesztése

Foglalkoztatás komplex kezelése

Az újkori Magyarország az elmúlt évszázadban nem bővelkedett olyan kiaknázható természeti, fizikai erőforrásokban, amelyek világ, esetleg európai szintű nagyhatalommá emelhettek volna.

2.1 Az emberi tényező fizikai állapota

A XX. század a századforduló sikeres oktatási politikájának eredményeként az emberi erőforrás, a tudás évszázada volt Magyarország számára: nem kell emlegetni a Nobel díjasokat, a találmányokat, amelyekre a mai napig olyan büszkék vagyunk, valahányszor külföldön járunk.

Ma az innovációs mutatók rosszak, a K+F intenzitás alacsony, gyenge a szabadalmi tevékenység³, a tehetséges kutatók elhagyják az országot, az oktatási rendszer nem felel meg a kor igényeinek, nem ad használható szaktudást, a nyelvtudásunk alacsony...

Ma, a XXI. században is ez egyik legfontosabb erőforrásunk az ember. Az ember,

- ▼ aki munkát vállal és összeszerel, ha a kompetenciái erre teszik alkalmassá,
- ▼ aki munkát vállal és hozzáadott értéket termel, ha a képzettsége megfelelő,
- ▼ aki vállalkozik, ha van tere és lehetősége és nem veszi kedvét az állami reguláció,
- ▼ aki adózik, ha az adóért cserébe szolgáltatást kap,
- ▼ aki egészségügyi és nyugdíj „szolgáltatásokat” vesz igénybe,
- ▼ aki családot alapít, ha ez nem jelent elviselhetetlen terhet a megélhetésére.

A demográfiai viszonyok alakulása, a születéskor várható élettartam, az oktatási rendszer anomáliái azt mutatják, hogy jelentős „lemaradásban” vagyunk⁴. **A probléma jelentőségét az mutatja, hogy a**

³ OECD Innováció politikai Tanulmányok Magyarország 2009

⁴ Forrás: Eurostat: Newsrelease 29/2010 - Pitti Zoltán: Növekedés ösztönzés és/vagy foglalkoztatás bővítés c. előadása

„felfokozott várakozások” ellenére az uniós csatlakozásunk óta eltelt hat évben a hátrányunk nem csökkent érdemben.

Az emberi erőforrást, az állam humán szolgáltatásait a fenti szempontok alapján több oldalról is lehet alakítani: szabályozással, adórendszer-átalakítással, munkavállalói terhek csökkentésével, a vállalkozói környezet javításával, családtámogatási rendszerrel, nyugdíj- és társadalombiztosítási szabályozással.

Tanulmányunkban az állami támogatási rendszert, azon belül is elsősorban az ÚMFT támogatási politikáját vesszük górcső alá.

3. Kitérési lehetőség akció: Humán Szolgáltatások komplex fejlesztése

A Humán Szolgáltatásoknak: (egészségügy, szociális infrastruktúra, egészségre nevelés) az ÚMFT-ben önálló „gazdára”, intézményi kapcsolattartóra (KSz) és önálló komplex fejlesztési irányvonalra van szüksége.

Humán szolgáltatásokra a 4 OP-ból mintegy 900 milliárd forint áll rendelkezésre, amelynek eddig kevesebb, mint a fele, közel 45% került lekötésre.

A több OP-ból való finanszírozás nem zárja ki egy egységes kezelés lehetőségét. ***Az egy ügyfél, egy cél, egy felelős vezető, egy Közreműködő Szervezet modellje megoldást kínálhat*** az egyébként adottságként meglévő „multi-finanszírozásos” helyzetre.

A humán szolgáltatások köre komplexen tartalmazza az egészségügyi, szociális beruházási projektek, informatikai fejlesztések, egészséghez, fenntartható életmódhoz és fogyasztáshoz kapcsolódó képzések, szolgáltatások körét.

A magyar munkaerő helyzete sokéves mélypontra süllyedt.⁵

Foglalkoztatottsági ráta: 54,6% (EU 27: 64,8%)

Munkanélküliségi ráta: 11,5% (EU 27: 9,5%)

EU összehasonlításban 2009-ben a magyar foglalkoztatási ráta - Máltát kivéve - a tagországok között a legalacsonyabb volt. A munkanélküliség szintje utoljára 1994-ben volt ilyen alacsony hazánkban.

⁵ Forrás: KSH

4. Kitorési lehetőség akció: Foglalkoztatás komplex kezelése

A sikerességhez, az eredményes kezeléshez szükség van az **ÚMFT és az ÚMVP komplex felhasználására**:

- ▼ Családbarát **foglalkoztatás politikára és támogatásokra** (pl.: távmunka, részmunkaidő stb.);
- ▼ család- és lakosságmegtartó **vidékfejlesztésre** (pl.: informatikai hálózat és tartalom, állami szolgáltatások kihelyezése, egészséges élelmiszer-iparág, stb.);
- ▼ **vállalkozásfejlesztésre**, elsősorban a foglalkoztatottak 60-70%-át alkalmazó KKV szektorra (pl.: jelentősebb foglalkoztató iparágak kiemelt kezelése);
- ▼ egészség- és falusi **turizmus** fejlesztésére;
- ▼ helyi sajátosságokra épülő **vidéki „hungaricum” iparágak** erősítésére.

2.2 A környezeti erőforrások és a területi optimalizáció

Az Európai Unió a Lisszaboni Stratégia megújításaként készülő **Európa 2020 Stratégia** című dokumentumában is a legfontosabb három prioritás közé emeli a **„Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság”** kialakítását.

A téma nem csak azért fontos, mert az Európai Unió „előírja” és elvárásokat fogalmaz meg Magyarországgal szemben is⁶, hanem mert:

Probléma	Társadalmi veszély
<ul style="list-style-type: none"> Évről évre visszatérő probléma az energiaimport függőség-ellátásbiztonság 	<ul style="list-style-type: none"> Az ország egyébként is erős nemzetközi kiszolgáltatottsága romlik. Az állampolgárok biztonságérzete veszélybe kerül.
<ul style="list-style-type: none"> Az energiahordozók drágulása 	<ul style="list-style-type: none"> A lakosság csökkenő, vagy stagnáló bérszínvonala mellett az energiaárak drágulása arányaiban is növelik a mindennapi megélhetés költségeit. Az állami intézményrendszer, az egyébként is eladósodott önkormányzatok által fenntartott intézmények költségei is jelentősen terhelik a költségvetés kiadási oldalát.

A XXI. század új erőforrás-hatékony és környezetbarát, hosszú távon pedig versenyképes forrása a megújuló energia.

Magyarország lehetőségei a megújuló energiaforrások terén jónak mondhatók. „Magyarország természeti adottságai kedvezőek a biomassa-hasznosítás, a geotermikus és napenergia kihasználhatósága terén, amelyet a szél és vízenergia hasznosítás követ.”⁷

⁶ 2001/77/EK irányelv; 2002/91/EK irányelv; 2003/30/EK irányelv; 2009/28/EK irányelv

Csak egy jellemző adat: A geotermikus gradiens mintegy másfélszerese a világtávnak: a föld mélyéből egységnyi területen kilépő hőteljesítmény átlagosan 90 mW/m², miközben az európai kontinens területén csak 60 mW/m². Ennek megfelelően 1 km mélységben 60°C, 2 km mélységben pedig már 110°C a kőzetek és az azokban elhelyezkedő víz hőmérséklete. A geotermikus gradiens a Dél-Dunántúlon és az Alföldön a legnagyobb.

Az energiaárak folyamatos emelkedésével és a technológia fejlődésével a megújuló energiák kiaknázásának megtérülési ideje rohamosan csökken. Ugyanakkor az üzleti vagy magánszektor számára a szigetszerű rendszerek kiépítése – a jelenlegi 10-15 éves, de csökkenő megtérülési idő mellett – még nem elég vonzó befektetés.

A környezetvédelem kezelése szorosan kapcsolódik a megújuló energia-gazdálkodáshoz és erősen kötődik a települési önkormányzatok jogszabályban⁸ rögzített feladataihoz, a kapcsolódó fejlesztésekhez.

Jelenleg energetikai témájú – a megtérülési időt jelentős mértékben csökkentő – állami támogatások az ÚMFT KEOP, ROP programjaiban és az ÚMVP-ben lelhetőek fel.

5. Kitérés lehetősége akció: Fenntartható települési környezet fejlesztése

A MAPI által megkérdezett szakértők többségének álláspontja szerint a hatékony méretű és hatású megújuló energetikai erőforrás- és környezet-gazdálkodás nem választható el a településfejlesztéstől az egy ügyfél, egy cél, egy felelős vezető, egy Közreműködő Szervezet modell alapján.

A településfejlesztés, környezet- és energiagazdálkodás forrásai csak az ÚMFT-ben megközelítik az 1500 milliárd forintot, amelynek „félidei” lekötöttsége mindössze 30%-os!

⁷ Stratégia a magyarországi megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére 2008-2020 www.energiakozpont.hu

⁸ 1990. évi LXV. Törvény

Az önkormányzati intézmények hálózatba rendezett megújuló – elsősorban geotermikus – energia fejlesztése kitörési pontot jelent.

Érintett	Hatás
Költségvetés számára	<ul style="list-style-type: none"> • Fenntartható infrastrukturális beruházás jön létre, amely nem növeli, hanem csökkenti a fenntartás költségeit, ezzel hosszabb távon az állami költségvetés kiadási oldalát tehermentesíti.
Települések számára	<ul style="list-style-type: none"> • Középtávon csökkenti a költségvetési függőséget; • Szabad forráshoz juttatja az önkormányzatot.
Vállalkozók , építőipari szereplők számára	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi építőipari, nagy foglalkoztató vállalkozóknak nyújt munkát, a magasabban kvalifikált mérnöktől az építőipari segédmunkásig.
Állampolgárok számára	<ul style="list-style-type: none"> • Mintaértékül szolgál, az állam/önkormányzat, mint a fenntarthatóság „zászlóvivője”

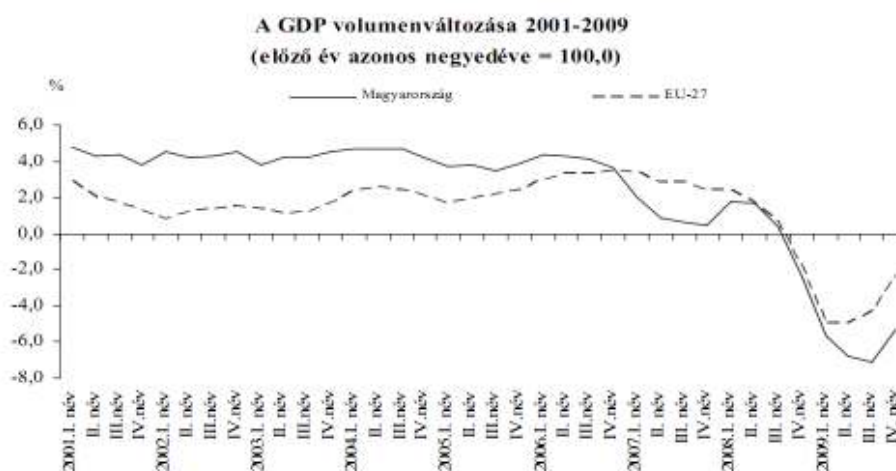
Az ÚMFT egyéb kapcsolódó területei (pl.: KEOP vállalkozási pályázata) vállalkozásfejlesztés fókusszal jelennek ugyan meg, de „horizontálisan” kapcsolódnak az energetikai célokhoz és a terület intézményrendszeri felelőségéhez.

3 Fókusz: a gazdasági környezet stabilitása

Új Vállalkozásfejlesztési Program a gazdaság fejlesztéséért

Anélkül, hogy mélyebb elemzéseket végeznénk, az ÚMFT céljai között is szereplő néhány gazdasági mutató a KSH legfrissebb tájékoztatásai alapján:

Gazdasági teljesítmény

2. ábra⁹

A bruttó nemzeti termék volumenváltozása a 2006. évi erős visszaesést követően továbbra is az EU-átlag alatt maradt.

Beruházások

- „A nemzetgazdasági beruházások volumene a 2008. évi 3%-os csökkenés után **2009 egészét tekintve 8,6%-kal alacsonyabb volt az előző évinél.** A gép- és berendezés-beruházások éves szinten 14, az építési beruházások 4,2%-kal csökkentek. Az egész évre jellemző volt, hogy a gazdasági válság hatására a vállalkozások csak a legszükségesebb beruházásokat hajtották végre, egyrészt a finanszírozási kínálat megváltozása, másrészt a külső és belső kereslet visszaesése miatt. 2009-ben a 19 nemzetgazdasági ág közül 15 ágban volumencsökkenés

⁹ Forrás: KSH Gyorstájékoztató 2010. március 10

figyelhető meg. A legnagyobb súlyú nemzetgazdasági ágak közül leginkább a feldolgozóipar beruházásai estek vissza (15,2%).”¹⁰

Az elmúlt években a jövedelem alapú GDP főbb összetevőiben a vállalkozások jövedelme (nyeresége) növekvő szerepet mutat. ¹¹

Az ország gazdasági növekedéséhez, a foglalkoztatás növeléséhez, a vidékfejlesztéshez, a fogyasztás növeléséhez, a beruházások növeléséhez, a külpiaci tevékenységhez a vállalkozások direkt fejlesztése alapvető feladat.

A vállalkozásfejlesztés eszközrendszerének csak egy eleme a támogatási politika, ami támogató adópolitika, egyszerűbb működési szabályozás, stb. nélkül mindenképpen hatástalan marad.

Ugyanakkor a vállalkozások támogatása csak

- ▼ a vállalkozói projektszemlélet átvételével, az organikus beruházási projektek mesterségesen önálló pályázatokká szabdalása nélkül,

(pl.: külön energetikai, telephely-fejlesztési, képzési, eszközbeszerzési pályázatok),
- ▼ integrált, szolgáltató vállalkozásfejlesztési intézményrendszerrel (Enerprise Hungary),

(pl.: ÚMFT-ben 4 KSz foglalkozik direkt vállalkozás-támogatással),
- ▼ vállalkozók, mint egységes ügyfélkör (méret szerint eltérő feltételek) kezelésével

(pl.: vidéki mikrovállalkozások csak ÚMVP keretében és eljárási rendjében kaphatnak támogatást).

A vállalkozásfejlesztés területén az alábbi kitörési pontok azonosíthatók:

6. Kitörési lehetőség akció: Komplex vállalkozásfejlesztési intézményrendszer

A vállalkozások támogatásának – operatív programokon átívelő – egy „kézben” történő kezelése: egy ügyfélkör, egy felelős, egy KSz.

¹⁰ Forrás: KSH Gyorstájékoztató 2010. március 10.

¹¹ European Economic Statistics 2008.

A vállalkozások támogatási forrásai csak az ÚMFT-ben megközelítik az 1500 milliárd forintot, amelynek „félidei” lekötöttsége 46%-os!

A hazai vállalkozások fejlesztésének egyik gátja a növekedési képesség hiánya¹²:

- ▼ a növekedés ellen ható adminisztratív, szabályozási, adórendszeri akadályok alapvetően nem teszik érdekeltté a vállalkozásokat a növekedésre,
- ▼ a belső felvevőpiac mérete gátat szab a döntően hazai KKV szektor számára.

7. Kitorési lehetőség akció: Nemzetközi, geopolitikai szerepkör erősítése

A vállalkozások nemzetközi teljesítményének növelése:

- ▼ **A külpiaci tevékenység indirekt támogatása a támogatási rendszer „traded / non traded” szektor specifikációjával,**
- ▼ **Magyarország geopolitikai jelentőségét erősítő, nemzetközi regionális hatással bíró fejlesztések kiemelt támogatása (pl.: logisztika, tele-medicina, tudás-export),**
- ▼ **A támogatott, növekedni egyébként képes vállalatok célzott, piacteremtési eszközökkel való segítése révén (pl.: képzés, piacra jutási támogatás, ITDH e tevékenységének erősítése).**

8. Kitorési lehetőség akció: Mindennapi vállalati innováció - beszállítók fejlesztése, a nagyvállalatok bevonása

A vállalkozások beszállítói tevékenységének erősítése:

- ▼ **A „felvevő” (nagy) vállalatok, mint igény megfogalmazók (integrátorok) bevonásával,**
- ▼ **Szakképzés erősítése: duális rendszer,**
- ▼ **Vállalati „mindennapi innováció” támogatása, a K+F+I misztifikáció megszüntetése.**

¹² GKI Gazdaságkutató Zrt: A MIKRO-, KIS ÉS KÖZEPES VÁLLALATOK NÖVEKEDÉSÉNEK FELTÉTELEI 2009 – Tanulmány az NFGM megbízásából készült www.nfgm.gov.hu

4 Fókusz: Szolgáltató intézményi környezet

Ügyfél-centrikus Szolgáltató állam fejlesztése

Ahogy az a fent említett Forsense vizsgálatból és a MAPI piackutatásából is kiderült, az állampolgárok és a vállalkozók sem érzik igazán magukénak a fejlesztési terveket, programokat. A fejlesztéspolitika tervezése és társadalmi elfogadottsága – a kommunikáción túl – valós társadalmi partnerség nélkül lehetetlen.

A társadalmi párbeszéd pedig alapvetően egyrészt kulturális, másrészt gyakorlati, technikai kérdés.

Ami a kulturális szempontokat illeti,

a hatékony kormányzati működés, közpolitika-alkotás és -végrehajtás ismérve: a stratégia-, programalapúság, ezeknek megfelelő döntés-előkészítés, döntéshozatal, végrehajtás, annak mérése, értékelése, az eredmények nyilvánosságra hozatala, visszacsatolása a közpolitika-alkotásba és adott esetben a finanszírozás hozzákapcsolása a mérés/értékelés eredményeihez.

Ez a **célkijelölés – végrehajtás – mérés – értékelés – visszacsatolás rendszere** nélkül nem működhet. Csak azt a célt lehet megvitatni, aminek van elvárt és mérhető eredménye, amely aztán visszacsatol ahhoz a közeghez, ahonnan a jelzések érkeznek, tehát a társadalomhoz. Ez lehet a kiinduló alapja egy új tervezésnek és célkijelölésnek.

Az ÚMFT kapcsán a jelenleg folyamatban lévő „közbenső” programértékelések jó alapjai lehetnek egy fejlesztéspolitikai társadalmi vitának. Ehhez azonban az kell, hogy az értékelések teljes terjedelmükben elérhetővé váljanak és alkalmas struktúrában, megfelelő módszertan mellett előkészített és levezényelt vita alapját képezhessék.

A gyakorlati megvalósítás

eszköze alapvetően a közigazgatás informatikai alapú átalakítása az ÚMFT-ben is rendelkezésre álló **Államreform- és Elektronikus Közigazgatás Operatív Programok** forrásai és célkitűzései révén. Új, egyre gyakrabban emlegetett módszertan, az úgynevezett „citizen-centric government”, ami informatikai megközelítéssel, a hagyományos üzleti ügyfélkapcsolati eszközök és módszerek alapján a kormányzat számára nyújt lehetőségeket az állampolgárokkal való ügyfél-kapcsolatteremtésben.

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy a **2014-es új tervezési időszak előkészítése is feltételezi** a társadalmi, gazdasági célok előzetes feltérképezését, a célok verifikálását és társadalmi vitában való transzparens versenyeztetését.

A sokat emlegetett „szolgáltató állam” sem csupán informatikai és kommunikáció! A szolgáltatás akkor lehet valós, ha olyan tevékenységet és úgy folytat, amire társadalmi igény mutatkozik.

Az **ÚMFT kapcsán a MAPI által lefolytatott vizsgálatokból is az derül ki, hogy a támogatási rendszer egyik legfőbb problémája, hogy nem veszi figyelembe a megcélzott közönség, a potenciális kedvezményezettek speciális igényeit.** Más és más ügyfélszegmenshez más és más eszközrendszer – támogatási forma – és hozzáállás – humán kapacitás – szükséges. Ma a fejlesztéspolitika fejlesztési irányokban, Operatív Programokban gondolkodik és ezek alapján szegmentálja a végrehajtást is, holott a programok „végén” természetes módon eltérő jellegű, felkészültségű, habitusú, működési logikájú szervezetek és emberek találhatók.

9. Kitörési lehetőség akció: az informatikai alapú, állampolgár centrikus szolgáltató állam kialakítása

Az ÚMFT releváns Programjainak átgondolása e szempontok mentén. Az értékelés és társadalmi visszacsatolás erősítése a fejlesztéspolitika tervezése során és az informatikai lehetőségek kihasználásával valós társadalmi vita elindítása a 2014-es új uniós tervezés előkészítése érdekében.